

• • i MORGON kväll startar "Folkmusik- och dansåret" med en delvis TV-sänd konsert. Ett toppstyrt jippo, anser MIKAEL STRÖMBERG, som här diskuterar senaste nytt från folkmusikministeriet.

f

Hembygds- yuppiesarna

•r-i'

n

/M

slår till

• • Förut sa man folkmusikvägen om ett oväntat stort intresse för jordfärgad musik med rötter långt ner i medeltiden.

Sedan blev det världsmusik - worldmusic - en etnisk kompott av hi-technology och sensträngar.

Just nu är det väl något annat.

Det var i tidigt 70-tal som de traskade runt i ortopediska jordskor. En grupp människor som i dag känner sig väldigt åsidosatt.

De diskuterade dialektik - i betydelse "samtalskonst" - och ställde genuint mot oäkta. Nå, ibland tog de även fram fiolerna och uppförde sig sociodynamiskt riktigt.

Men dragspelare tyckte de inte om. Bålgarnas väs störde de spröda fiolerna och nyckelharporna.

Uppspelningar för guldmalj i något instrument, av en jävig jury utnämmt till "riktigt", utvecklades till nervösa och orättvisa tävlingar.

Från publikens horisont mer eller mindre schemalades allt spontant buskspel, som om man hade att göra med en utrotningshotad sårart i mycket små kolonier. Och i stället för en

grande final kom brygarbilen till Bingsjöstämman med ett flak pilsner.

Kära läsare, du tror förstås att jag hetsar mot en viss folkgrupp - och det är precis vad jag gör.

För nu har de vaknat igen, dessa hembygdsyuppies som väljer att slå traditionsmusiken i huvudet på dig och mig. I deras prat om folkmusik och demokrati läcker det ut en förmanande frälsart. Folkmusik är lika med parlamentariskt styrelsesätt!

Det är alltså folkmusik- och dansår 1990, har det bestämts.

Och inte för första gången i musiksammanhang är det fråga om en vägskommunikation: direktiv doseras uppifrån och ned i ett tonläge som annars förknippas med Regering och Riksdag. I marknadsföringen, inte minst, vill man få det att likna ett nyhetsbrev från högsta ort "representanter från regeringen medverkar". Lars Faragos roll som lobbare bör nog inte underskattas, han är ordförande i kommittén för Folkmusik- och dansåret men dessutom departementspolitiker och polskafantast! Skulle en

folkmusikministertjänst - inrättas, räkna med Farago som ivrig spekulant.

Men utanför Stockholm rycker verksamma folkmusiker på axlarna och säger att det här har vi gjort i tusen år, och fortsätter tusen till. På de flesta håll är ju folkmusiken sedan länge en folklig angelägenhet som överlever även utan centralt styrda kampanger.

• • Man behöver inte krångla Ull det. Försök har gjorts all på något sätt våldföra sig på folkmusiken, men den har alltid visat sig okänslig för teorier: receptions-teori, produktionsteori, teorier om urban musik, högre och lägre musik m m.

Det är nog så, att folkmusiken i sig är en lämplig form av människokommunikation, en etnisk musik som talar direkt från roten så att var och en kan förstå.

I folkmusiken och dansen tränger dunkla samband upp till ytan, specifikt när presentationen sker förutsättningslöst. Det spritter till i arvsmassan tack vare folkmusiken, musiken som knappt går att definiera: "en brygd", "Minnesbunden musik" eller varför inte, "den diktande folksjälen".

Folkmusik beskriver inte, resonerar inte, är varken nyttig eller klok och det värsta man kan göra är att vilja kontrollera en kultur vars innehåll är ett okontrollerbart flöde, som skickligt balanserar mellan lån och återskapande.

Vi(jan till kontroll i kombination med artig-hetsfraser, huvudstupa idéer t ex som att massmedia "har ett ansvar för folkmusik och dans", en bok vid namn "Polska" som lär bli svårsåld, att man lyckats förbise invandrad folkmusik och dans - invandrarorganisationerna är inte ens tillfrågade - osv, man förvånas aldrig. Med vilken rätt försöker kommittén för Folkmusik- och dansåret att tvinga fram identitet och gemenskap på så bräcklig grund?

I morgon kväll inleds året - 21 dagar för sent - med en ceremoniell konsert som delvis sänds i TV på Cirkus i Stockholm.

Mikael Strömberg

M

m |